

Hodnocení diplomové práce – posudek oponenta

Název práce: Postavení seniorů v naší společnosti a reprezentace jejich zájmů

Autorka: Bc. Kateřina Kropáčová

Problematika stárnutí a potřeb seniorů je poměrně často předmětem různých odborných studií či studentských prací. Kateřina Kropáčová analyzuje toto téma z trochu jiného úhlu pohledu, než bývá obvyklé – zabývá se tím, jak zájmy seniorů reprezentují různí aktéři, např. zájmová sdružení, politické strany a média. Klade si různé otázky: do jaké míry jsou představy o životě seniorů zkresleny, zda spolu jednotliví aktéři, kteří se touto problematikou zabývají spolupracují, zda politická reprezentace reaguje na stárnutí populace a problémy seniorů. Na své otázky autorka posléze hledá odpovědi, definuje přitom různé problémy a nabízí možnosti řešení definovaných problémů. Ve své práci nabízí ucelený analytický a kritický pohled na celou problematiku stárnutí a seniorů, staví ji do širších souvislostí, čímž vnáší do své práce hodnotu a kvalitu.

Obsah a cíl diplomové práce Kateřiny Kropáčové velmi dobře vystihuje samotný název. Práce má jasnou a logickou strukturu, která jasně dokazuje autorčinu schopnost zvolit správné prostředky pro to, aby svého cíle mohla dosáhnout. V úvodní části práce autorka vymezuje využívané pojmy (stáří, demografické stárnutí) a teoretická východiska. Přestože z obsahového hlediska nelze těmto kapitolám téměř nic vytknout, místy text působí jako koláž přímých či nepřímých citací z prací jiných autorů (velmi zřetelné je to např. na str.12-13). Tento problém se objevuje občas i tehdy, když autorka líčí určité situace či problémy skrze sekundární analýzu dat. Doporučila bych proto i v teoretických pasážích více využívat vlastní myšlenky, bylo by pak pochopitelnější a také lépe odůvodnitelné, proč autorka zmiňuje právě tu či onu myšlenku jiného autora.

Se zvolenými metodologiemi a sběrem a vyhodnocením dat si autorka poradila dobře. Z velké části stojí její práce na sekundární analýze dat a dokumentů, využívá však také vlastní dotazníkové šetření, provádí analýzu aktérů. Provedené dotazníkové šetření hodnotím kladně: všechny otázky, na které senioři v dotazníku odpovídali, dovedla autorka ve své práci vhodně využít, podpořit jimi informace nalezené v jiných zdrojích i svá vlastní tvrzení. Za pomoci vlastního dotazníkového šetření a provedené sekundární analýzy dat upozorňuje na několik mýtů, které ovlivňují představy veřejnosti o životě ve stáří a zároveň své informační zdroje dovede využít tak, aby dokázala, že často jde skutečně pouze o mýty.

Autorka v práci využívá nejen schémata jiných autorů, vytvořila také mnoho vlastních, jimiž vhodně podpořila svá tvrzení zejména v kapitolách 5 a 6. Kladně hodnotím i provedenou analýzu aktérů, která zohledňuje mnoho aspektů a souvislostí (např. účast seniorů ve volbách) a autorka se nebojí ani kritického hodnocení činnosti sledovaných aktérů. Dobrou schopnost analytického úsudku projevuje autorka také např. při hodnocení programů našich nejvýznamnějších politických stran, kdy srovnává, nakolik se programy zabývají otázkou stárnutí a zabezpečení seniorů. Návrhy řešení, které předkládá v závěru práce, autorka velmi dobře zpracovala do podoby doporučení určených pro jednotlivé aktéry, kteří mají určitou moc vyvolat potřebné změny. Doporučuji však autorce, aby v budoucnu při formulaci návrhů řešení neuzívala formulaci „pokusila jsem se doporučit řešení“ (str. 105), snižuje tím opodstatněnost svých návrhů.

Autorka ve své práci využívá mnoho různých zdrojů, je vidět, že se v problematice dobře orientuje a je schopna ji analyzovat v různých souvislostech. Z formálního hlediska však musím vytknout práci s odkazy na literaturu a s citacemi. Cituje-li autorka z internetových zdrojů, uvádí v poznámce pod čarou kompletní internetový odkaz, chybí zde však název článku či dokumentu, ze

kterého informace čerpá. Názvy článků či dokumentů nejsou uvedeny ani v závěrečném přehledu využitých internetových zdrojů, čtenář je tedy z práce vůbec nezjistí. Chybou je také to, že autorka nikde neuvádí ani název organizace či instituce, které příslušné internetové stránky patří. (Např. čtenář se nikde nedozví, že údaj uvedený na stránce 67, okomentovaný poznámkou č. 74, pochází ze stránek České správy sociálního zabezpečení.) Nejvýraznější jsou obě pochybení hned na str. 17, kdy autorka jako zdroj využitých tabulkových přehledů neuvádí Český statistický úřad, ale pouze pod ně vkládá kompletní internetový odkaz. V podstatě v každé citaci z internetového zdroje se autorka dopouští stejných chyb, tudíž se v celé práci bohužel mnohokrát opakují. Při využití přímých citací pak autorka téměř vždy (až na dvě výjimky) zapomíná vložit citát do uvozovek.

Menší připomínku mám také ke kapitole týkající se mediální analýzy obrazu seniorů. Autorka na str. 39 z jiného zdroje přebírá analýzu obsahů sdělení v rámci periodik Blesk, Mladá fronta Dnes, Právo, Lidové noviny a Hospodářské noviny. Zařazení periodika typu Blesk na první pozici (ne-li jeho samotný výběr) však v odborné studii považuji minimálně za překvapivé, pakliže samo toto periodikum není předmětem studie. Dle mého názoru se tím snižuje výpovědní hodnota následujícího vyhodnocení obsahu titulků zmíněných periodik. U něj bych uvítala zmínku o tom, ze kterého periodika konkrétní titulky pocházejí, aby bylo možno udělat si lepší představu o jejich důvěryhodnosti. Z textu však není zřejmé, zda je toto vyhodnocení také převzato nebo je výsledkem samostatné práce autorky. Na výsledek celé práce však nemá analýza titulků periodik zásadní vliv, proto ani tuto chybu nepovažuji za zásadní.

Práce je bez pravopisných chyb a překlepů, je napsaná kultivovaně a srozumitelně. Odpovídá požadavkům na diplomovou práci. Doporučuji ji k obhajobě a i přes opakující se chyby v práci s odkazy ji doporučuji hodnotit jako výbornou, protože její celková úroveň takovému hodnocení odpovídá.

V Praze 27. 1. 2010

Mgr. Vladimíra Tomášková